

Smernice za komunikacijo in sodelovanje z gluhimi, naglušnimi študenti ali s študenti z gluhoslepoto

(pripravil izr. prof. dr. Matjaž Debevc)

Splošne smernice:

- Študentje zaznavajo predvsem z vidom, zato se osredotočite na vizualne kanale.
- Ne izpostavljajte študenta pred vrstniki, da ga ne spravite v dodatno neprijetno situacijo.
- Vedno bodite obrnjeni z obrazom proti študentom, da vam po potrebi in zmožnostih lahko berejo iz ustnic.
- Bodite do študenta čim bolj sproščeni in neobremenjeni s predsodki glede drugačnosti ter študente čim bolj spodbujajte, predvsem pa bodite čim bolj razumevajoči in strpni. Gluhi in naglušni študentje so dobri opazovalci čustev in tudi če bo predavatelj prijazen, v sebi pa bo skrival skrbi, strah ali negotovanje, bodo to takoj začutili in bo njihova pozornost lahko preusmerjena od snovi.
- Ponudite priložnosti za naslavljanje specifičnih vprašanj s pomočjo digitalnih medijev (MSTeams, klepetalnice).
- Preprosto vprašajte študenta, kako (še) lahko pomagate.

Sodelovanje z gluhi, naglušnimi študenti ali s študenti z gluhoslepoto:

- Pošljite digitalno sporočilo gluhim in naglušnim študentom s vprašanjem, kakšen način komunikacije jim najbolj ustreza.
 - Nekateri (tako gluhi, kot naglušni) lahko berejo iz ustnic, in jim zadostuje, če jim govorite razločno, s tem, da ste obrnjeni proti njim.
 - Nekateri gluhi študentje potrebujejo prevod v znakovni jezik (tolmač slovenskega znakovnega jezika).
 - Nekateri naglušni, ki uporabljajo slušni aparat potrebujejo podporno tehnologijo (brežžični mikrofoni, FM sistem).
- Pogovarjajte se neposredno s sogovornikom in ne s spremljevalcem ali tolmačem.
- Govorite glasneje le, če vas za to prosi sogovornik. Pri slušnih aparatih lahko preglasno govorjenje dodatno popači kvaliteto zvoka in posledično poslabša razumljivost. Po potrebi ponovite vprašanja ali odgovore.
- V prostoru zagotovite, da je vaš obraz primerno osvetljen in se ne pomikajte proti presvetlemu ozadju (oknu), saj v tem primeru obraz postane pretemen.
- Pri sodelovalnem delu naj študenti dvigujejo roke, da bo gluha ali naglušna oseba videla, kdo govori in iz katere smeri.
- Študentu z gluhoslepoto z rahlim dotikom nadlahti nakažite, kje stojite in ga ogovorite z normalno glasnostjo.

Podajanje snovi:

- Poskusite uporabiti v čim večji meri demonstracije, eksperimente, projektno delo, integrirani pouk, da lahko študentje opazujejo in nato posnemajo.
- Med podajanjem snovi postavljajte vprašanja (po možnosti pisna), uporabljajte miselne vzorce, ter spremljajte študentove neverbalne in manipulativne odzive.
- Podajte kratka in jasna navodila in sproti preverjajte razumevanje; kombinirajte ustna in pisna navodila.
- Spodbujajte in usmerjajte samostojno študentovo dejavnost in sodelovanje v procesu pouka, najenostavneje s pomočjo sodelovalnih orodij (Microsoft OneDrive Word, Microsoft OneNote, Microsoft Whiteboard in podobno).
- Predvsem se prepričajte, da vam študentje res sledijo in to preverite na različne načine, saj lahko dobite navidezen vtis, da so študentje vse razumeli.

Dostop do informacij:

- Prepričajte se, da imajo študentje na voljo vse potrebne knjige in zapiske.
- Gluhi študent ne more hkrati zapisovati in gledati v obraz. Če zapiski predavanj niso na voljo, se dogovorite za fotokopiranje z drugim študentom ali študenti, ki imajo vzorne zapiske.
- Med predavanjem jasno nakažite spremembe vsebine s pisanjem na tablo ali z označevanjem na računalniškem zaslonu oziroma projekciji.
- Pomembno je, da ima predavanje podobno logično strukturo, kot je navedena v literaturi, tako da mu gluhi oziroma naglušni študent lažje sledi.
- Kompleksne naloge, navodila in postopke razdelite na krajše smiselne celote.